

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Věra Kocmanová

Datum vytvoření: 24. 3. 2013

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_06_CJL_NP2

Ročník: II.

Český jazyk a literatura

**Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace,
Estetické vzdělávání**

Vzdělávací obor: Literatura

Tematický okruh: Vývoj poezie od roku 1945 do současnosti

Téma: František Hrubín

**Metodický list/anotace: Informace o autorovi a rozbor ukázek z díla
za použití interaktivní tabule**

František Hrubín

(1910 -1971)

- narodil se v Praze
- do dvanácti let žil v Lešanech
- Pracoval v knihovně a jako redaktor v časopise Kvart
- Od roku 1946 se věnuje literární tvorbě
- Na konci čtyřicátých let jezdí do Chlumu u Třeboně
- Po únoru 1948 má publikační problémy
- 1956 odvážný projev na sjezdu spisovatelů, českou poezii přirovnal k labuti zamrzlé v ledu
- V šedesátých letech byla jeho tvorba konečně oceněna
- Pro otáčivé hlediště v Českém Krumlově zdramatizoval francouzskou pohádku Kráska a zvíře

- ZPÍVÁNO Z DÁLKY
- KRÁSNÁ PO CHUDOBĚ
- ZEMĚ PO POLEDNÁCH
- VČELÍ PLÁST
- MÁVNUTÍ KŘÍDEL
- JOBOVA NOC
- NESMÍRNÝ KRÁSNÝ ŽIVOT
- HIROŠIMA
- ŘÍKEJTE SI SE MNOU
- ZVÍŘÁTKA A PETROVŠTÍ
- MŮJ ZPĚV
- AŽ DO KONCE LÁSKY
- PROMĚNA
- SRPNOVÁ NEDĚLE
- KŘIŠŤÁLOVÁ NOC
- ROMANCE PRO KŘÍDLOVKU
- ZLATÁ RENETA
- LEŠANSKÉ JESLIČKY
- LÁSKY

Velké věci si žádáš, ten
dar je nad tvoje síly,
Faethone, tvůj chlapecký
věk jej nemůže zmoci.
Smrtný jsi, však není
smrtné, čeho si přeješ.

OVIDIUS

VYJÁDŘÍ HLAVNÍ MYŠLENKU...

ROMANCE PRO KŘÍDLOVKU

- BÁSNICKÁ SKLADBA
- DĚJ SE ODEHRÁVÁ V LEŠANECH, V KRAJI BÁSNÍKOVA DĚTSTVÍ, POSÁZAVÍ
- V ROCE 1966 BYLA ZFILMOVÁNA OTAKAREM VÁVROU
- HLAVNÍ ROLE – JAROMÍR HANZLÍK, ZUZANA CIGÁNOVÁ

DĚJ

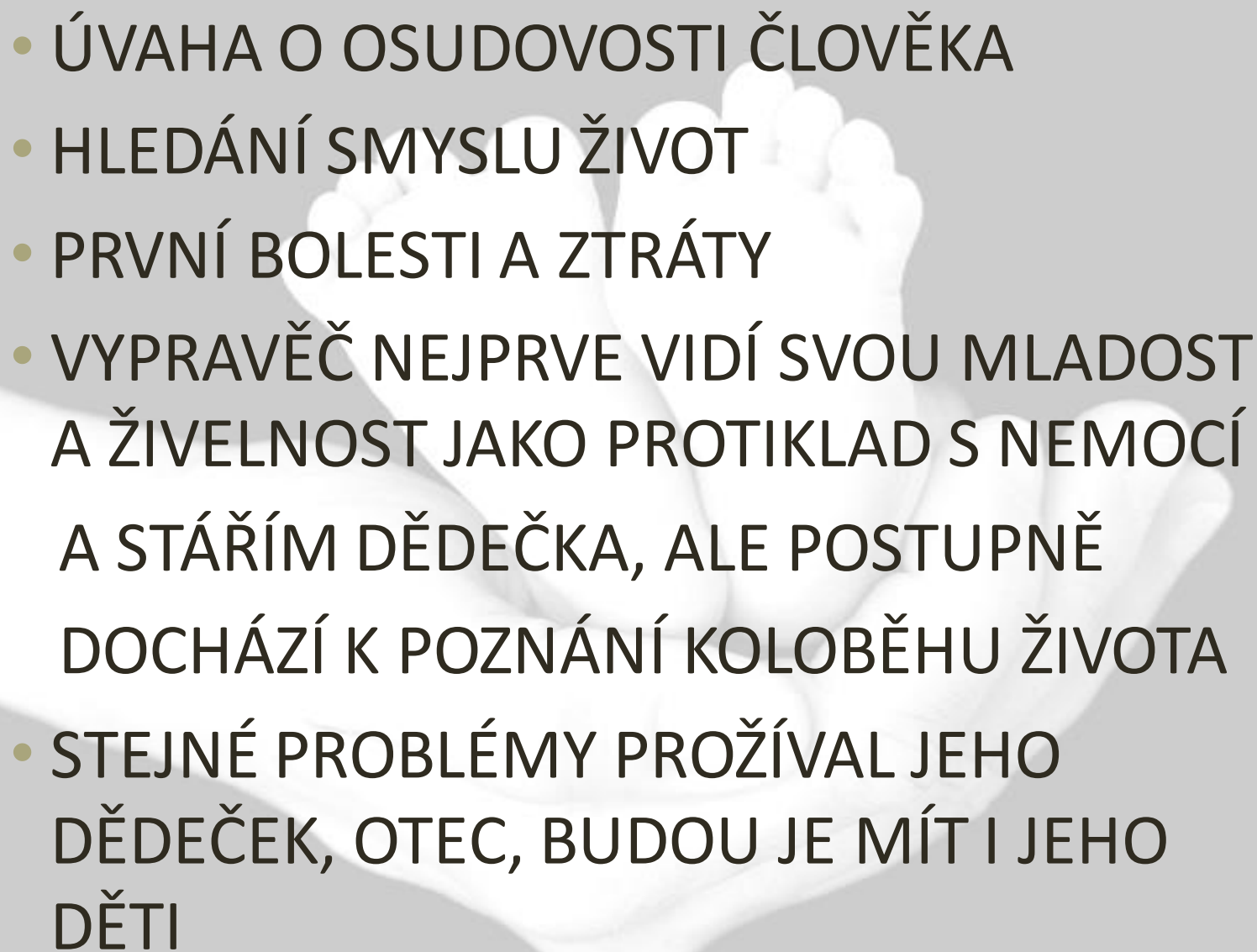
- PŘÍBĚH PRÁZDINOVÉ LÁSKY
- VYPRAVĚČ ,DVACETILETÝ FRANTIŠEK, SE STARÁ NA VENKOVĚ O NEMOHOUCÍHO DĚDEČKA
- PROŽÍVÁ DVA PARELELNÍ MILOSTNÉ VZTAHY –
S ŽIVELNOU Tonkou, tělesná láska
S KOLOTOČÁŘKOU TERINOU, platonická láska
TERINU HLÍDÁ VIKTOR ZE STŘELNICE, ŽÁRLIVOST
VKLÁDÁ DO KŘÍDLOVKY
- PŘI SETKÁNÍ PO TŘECH LETECH SI PLÁNUJE
VOJTA S TERINOU SPOLEČNOU BUDOUCNOST,
ALE NAKONEC SE ROZCHÁZÍ VE ZLÉM

- PO ROCE SE FRANTIŠEK DOZVÍDÁ, ŽE TERINA ZEMŘELA NA ZÁŠKRT
- PO LETECH SE SETKÁVÁ S VIKTOREM A JEDOU SE JEDOU PODÍVAT DO VESNICE, KDE SE JEJICH PŘÍBĚH ODEHRÁVAL

HLAVNÍ MOTIVY

- VZTAH DĚTSTVÍ A DOSPĚLOSTI
- VZTAH NEVINNOSTI A HŘÍCHU
- VZTAH NEVĚDOMOSTI A POZNÁNÍ
- SNAHA NAVRÁTIT SE DO MINULOSTI A ZAČÍT ŽÍT ZNOVU, BEZ CHYB A HŘÍCHŮ
- NEMOŽNOST TAKOVÉHO NÁVRATU ⇒
NEOPAKOVATELNOST LIDSKÉHO ŽIVOTA
- LÁSKA V SEPĚTÍ SE SMRTÍ, MLÁDÍ SE STÁŘÍM,
BUDOUCNOST S MINULOSTÍ

-
- ÚVAHA O OSUDOVOSTI ČLOVĚKA
 - HLEDÁNÍ SMYSLU ŽIVOT
 - PRVNÍ BOLESTI A ZTRÁTY
 - VYPRAVĚČ NEJPRVE VIDÍ SVOU MLADOST A ŽIVELNOST JAKO PROTIKLAD S NEMOCÍ A STÁŘÍM DĚDEČKA, ALE POSTUPNĚ DOCHÁZÍ K POZNÁNÍ KOLOBĚHU ŽIVOTA
 - STEJNÉ PROBLÉMY PROŽÍVAL JEHO DĚDEČEK, OTEC, BUDOOU JE MÍT I JEHO DĚTI

„Dnes v noci (28.srpna 1930)

Pralesy kopřiv, hvězdami bičované
k oknu dokořán. **Vlahá srpnová**
noc. Sedím v okně **s koleny**
u brady. Bdím. Musím bdít.
A chlad ze světnice mě **tiskne**
do teplých a vonných vosků **tam**
venku.“⁽¹⁾

Terina. „Vím jenom, že je jí patnáct. Chci si ji vypočítat, je však nevypočítatelná. Je všechno, co mých dvacet let do mne nanosilo z vůní a tvarů a z čeho si dnes ona jak z pláství vybrala strašné sladkosti. Je všechno, co naráz zastavuje srdce, a přece to není smrt. A je všechno, čím vždycky člověk poprvé vydechne. Milenka ještě ne, na to je jí mnoho. Nevím, kolik má rukou a kolik úst, každým stéblem a lístkem a každou hvězdou mě žíznivě pije. Jsem vesmírem doteků, až mě mrazí, a přece jsme se plaše dotkli jen jednou.“⁽²⁾

Prsatá Tonka

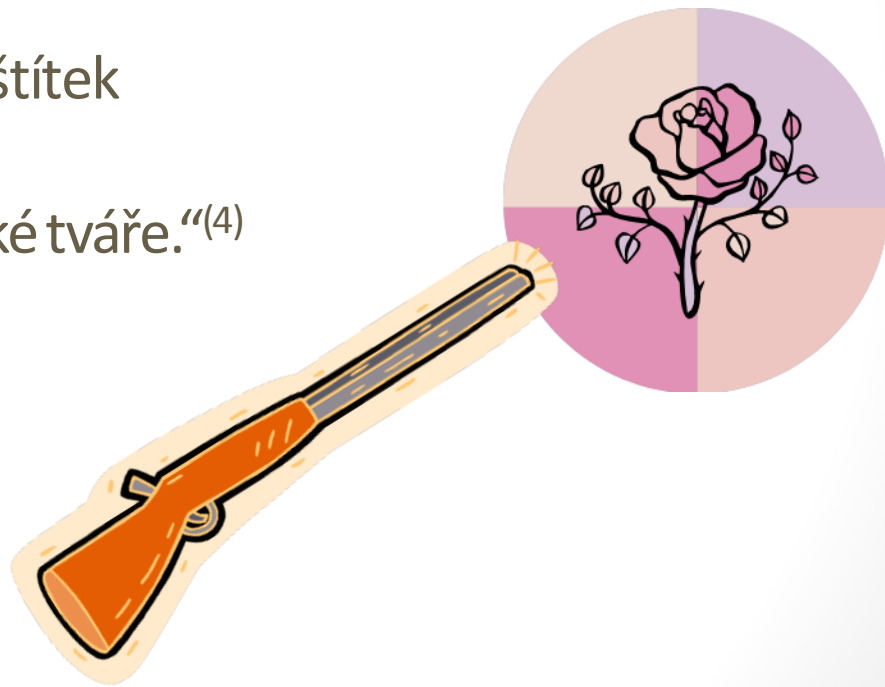
„Ze zaprášených nohou a snědých lýtek
vytryskla andělsky bílá stehna

Terina je všechno,
čím vždycky člověk poprvé vydechne.
A Tonce tryskají andělsky bílá stehna
z vřesů a metlic.“⁽³⁾

Viktor

„Nikdy nesundá čepici z hlavy, štítek je dlouhý, aby se neopovážilo slunce vykousnout stíny z divoké tváře.“⁽⁴⁾

Já. „Stále jen obletuji vlastní srdce.

Jsem k zbláznění živý,

má křídla zřásněná v krvi žil a cév,

šíleně tepají.

Jsem k zbláznění živý,

Terino, a chci si tě celou vypoďobnit,

nevím, však, kolik máš rukou, kolik máš úst,

každým stéblem a lístkem a každou hvězdou

mě žíznivě piješ.

Zdali tě někdy ještě uvidím?“⁽⁵⁾

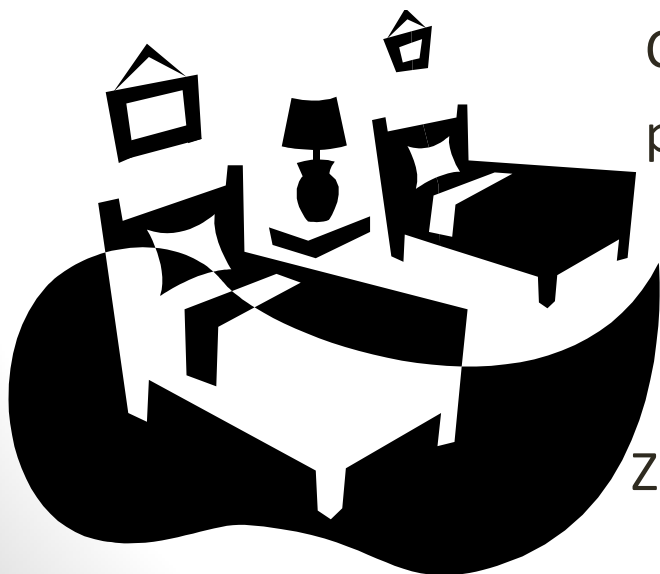
Dědeček „. . . Ale ne!

Dědečkovi

Bylo by napřesrok osmdesát let.

Byl po mrtvici. Denně za svítání
jsem ho pomalu oblékal, s ustavičným
domlouváním jako dítěti, od ponožek
až k šátku na krk. Slyšel každé slovo
z našeho světa, ale hned je zapomínal.

Pak se nadechl: „To jsem rád, že jdu domů!“

Chytil se hole a s mou pomocí
překročil práh. Už nevnímal osoby,
nedbal o jídlo, ani o spánek, ale
byl jimi vždy přemožen. Z tohoto světa
dožadoval se jenom šatů a hole.

Z pokleslých rtů stále jen znělo: „Domů!“⁽⁶⁾

„Jednou to začalo:

To jsi mi, tatínku, poprvé půjčil břitvu.

Tenkrát jsi netušil, že mi třeba dáváš

dar nad mé síly, jako jsem netušil,

že zaslechnu až za šestadvacet let

šelest popela, jenž sesypal se náhle

na žhavém konci doutníku, když mi ze rtu

vytryskla pod břitvou kapička krve

a ty ses polekal a prudce trhl rukou...

Kdybys mi řekl: „Ten dar je nad tvé síly!“,

Byl bych jej stejně vymáhal, byl jsem prudký,

byl jsem nedočkavý a nebylo možno

déle se zdržet.“⁽⁷⁾

VYJÁDŘÍ HLAVNÍ MYŠLENKU.

CITACE, POUŽITÁ LITERATURA

- Zdroj klipartů: MS Office, Verze : 14.0.6123.50
- SLANAŘ, Otakar a kol. *OBSAHY A ROZBORY DĚL*. TŘEBÍČ: PETRA MRÁKOTOVÁ, 2006, ISBN 80-902571-7-8.
- HRUBÍN, František. *Romance pro křídlovku*. České Budějovice: DONA, 1992, ISBN 80-85463-08-3. (1,2,3,4,5,6,7)